

Samrådsredogörelse Detaljplan för del av Solvärmen 1 i stadsdelen Flaten, Dp 2016-14049-54

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet bedrivits.....	2
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar.....	6
Övriga remissinstanser	8
Övriga, ej sakägare.....	9
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	19
Föreslagna förändringar.....	19

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra uppförande av datahall på del av fastigheten Solvärmen 1. Planen möjliggör även lager -och logistikverksamheter med begränsad omgivningspåverkan.

Planförslaget sändes ut på samråd 2017-05-09 - 2017-06-13.

Under samrådet har 19 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget och framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller risk, dagvattenhantering och ekologiska spridningssamband. Övriga som framfört synpunkter önskar att koppling till Skarpnäcks värmeverk förtydligas, att föreslagen byggnadshöjd sänks, att trafikstring för lager- och logistikverksamheter uppskattas och att risken för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet ses över.

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet föreslår kontoret att förslaget ändras på följande sätt:

- Ett förtydligande gällande ekologiska spridningssamband ska redogöras för i granskningshandlingarna angående föreslagna planbestämmelser ([n2], [n3] och [n4]) under rubriken markens anordnande och vegetation i plankartan. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.
- Risk-PM justeras och plankartans planbestämmelser under rubriken ”Skydd mot störning” kompletteras för att överensstämma med föreslagna åtgärder i justerat risk-PM.
- Bebyggelsefritt skyddsavstånd utökas i plankarta till som närmast 25 meter från Tyresövägens närmaste vägkant.
- Framtagen dagvattenutredning justeras med hänsyn till bl.a. beräkning av dagvattenflödet med 100-årsregn, kapaciteten hos befintlig dagvattenkulvert under Tyresövägen samt ett förtydligande kring gröna tak. Planbeskrivning kompletteras utifrån justerad dagvattenutredning.
- Planbeskrivningen kompletteras med en uppskattning av trafikallstring för lager- och logistikverksamheter.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra uppförande av datahall på del av fastigheten Solvärmen 1. Planen möjliggör även lager- och logistikverksamheter med begränsad omgivningspåverkan.

Naturområdet i planområdets västra del föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet. Överskottsvärmen från datahallen planeras kunna bidra till stadens uppvärmning och är en viktig del i Stockholms ambition om att bli en fossilfri stad till 2040.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2017-05-09 - 2017-06-13. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Fyrkanten i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Söderort Hammarby Skarpnäck tisdag 9 maj 2017.

Samrådsmöte hölls 2017-05-16 i Fyrkanten i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, där 7 personer närvarade.

Planprocess – byte av förfarande

Detaljplanen har hanterats med begränsat standardförfarande ¹.

Efter samrådet hanteras planen med standardförfarande. Orsaken till byte av förfarande beror på att planförslaget ej godkändes av samtliga i samrådsgruppen, och således kunde kommunen ej utesluta granskningen och gå direkt till antagande.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att planförslaget i stort tillgodoser de intressen som Länsstyrelsen har att bevaka.

Länsstyrelsen framför att föreslagna planbestämmelser under rubriken ”Skydd mot störning” behöver kompletteras. Länsstyrelsen menar att åtgärderna kopplade till riskerna från transporter av farligt gods på Tyresövägen är felaktigt angivna i plankartan, och att bestämmelsen skall överensstämma med föreslagna åtgärder i risk-PM:

- Fasad mot Tyresövägen skall uppföras i lägst brandteknisk klass EI 30 med glas i EW 30.
- Friskluftsintag ska riktas bort från Tyresövägen.
- Utrymningsväg skall finnas bort från Tyresövägen.
- Området mellan bebyggelse och Tyresövägen utformas så att det inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Plankartans planbestämmelser under rubriken ”Skydd mot störning” har kompletterats och överensstämmer med föreslagna åtgärder i risk-PM.

¹ Om ett förslag till detaljplan berör en åtgärd av mindre betydelse med en liten och tydlig samrådsgrupp kan det godkännas av samrådsgruppen redan under samrådet. Kommunen kan då utesluta granskningen och gå direkt till antagande. Ett krav är att godkännandet ska göras aktivt av samtliga i samrådsgruppen.

Storstockholms Brandförsvär (SSBF)

Skyddsavstånd till Tyresövägen:

SSBF informerar om att bebyggelsefritt skyddsavstånd mellan föreslagen byggrätt och Tyresövägen är cirka 18 meter på plankartan, medan planbeskrivning anger att föreslagen byggrätt är som närmast cirka 25 meter från Tyresövägen. PM Risk anger även att avståndet mellan vägkanten och mark där bebyggelse får uppföras som minst är ca 18 meter. SSBF anser att stadsbyggnadskontoret bör upprätthålla ett skyddsavstånd på minst 25 meter samt införa de skyddsåtgärder som, enligt länsstyrelsens riktlinjer, är ett minimum för att uppfylla kraven i PBL.

Borttagandet av mur/vall:

SSBF informerar om att för gällande detaljplanen, som antogs 2010 och syftade till att möjliggöra en biogasanläggning, togs en övergripande riskbedömning fram som lämnade förslag på flera riskreducerande åtgärder och rekommenderade uppförandet av en vall eller obrännbar mur mellan Tyresövägen och planområdet. Det PM Risk som har tagits fram inför detta samråd syftar till att utreda om vallen/den obrännbara muren kan tas bort och ersättas med någon annan skyddsåtgärd – vilket resulterade i förslaget att fasaden och glas i fasaden ska utföras brandskyddade. Baserat på det underlag som presenterats befarar SSBF att det kan uppstå en pölbrand intill fasaden. SSBF anser att det inte är tillräckligt bevisat att den lösning som föreslås i PM Risk skulle vara tillfredsställande, med hänsyn till det korta avståndet samt den ogynnsamma topografin.

Skyddsåtgärder i plankartan:

SSBF anser att planbestämmelsen om brandskyddad fasad behöver kompletteras med minsta tillåtna brandteknisk klass på fasad (i detta fall EI 30) och glaspardier i fasad (i detta fall EW 30), och att det bör läggas till en planbestämmelse om möjlighet till utrymning bort från vägen.

Vidare framför SSBF att tillgänglighet, framkomlighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Bebyggelsefritt skyddsavstånd har justerats i plankarta till som närmast 25 meter från Tyresövägens närmaste vägkant. Risk-PM har kompletterats och anger 25 meter.

Risk-PM har kompletterats med vall med syfte att begränsa möjligheterna för ett läckage av brandfarlig vätska på vägen att rinna in mot planområdet. Kanten bedöms dock inte vara något

krav för att uppnå en acceptabel risknivå, utan görs för att ytterligare förbättra ur ett riskperspektiv. Plankarta har kompletterats med bestämmelse [m] att vall ska anordnas till en höjd om minst 25 centimeter över Tyresövägens vägbana som skydd mot farligt gods.

Plankarta har kompletterats med bestämmelser att utrymning av byggnader ska möjliggöras i byggnadssidor som vetter bort från Tyresövägen, samt att fasad mot Tyresövägen ska uppföras i lägst brandteknisk klass EI 30 med glas i EW 30.

Trafikverket

Trafikverket anser att en uppskattning av trafikallstring i fallet då området används för lager- och logistikverksamhet bör beskrivas i det fortsatta planarbetet.

Trafikverket framhåller att planen möjliggör ett avstånd från motorvägens beläggningsskant till kvartersgräns om 10 meter och till byggnad 20 meter. Trafikverket anser att dessa avstånd bör ökas till 25 meter respektive 35 meter. Hänsyn bör tas till att motorvägen går på en bitvis hög vägbank förbi planområdet.

Planområdet medför en omfattande dagvattenbildning som avses ledas till Ältasjön via en kulvert under Tyresövägen strax öster om planområdet. Trafikverket anser att det saknas beräkning av dagvattenflödet med 100-årsregn vid fallet. Trafikverket informerar även om att kapaciteten hos befintlig dagvattenkulvert under Tyresövägen saknas, liksom eventuell påverkan på stabiliteten hos vägkroppen i detta avsnitt, och förutsätter att dessa frågor nöjaktigt kan besvaras i samband med det fortsatta planarbetet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Planbeskrivningen är kompletterad med en uppskattning av trafikallstring för lager- och logistikverksamheter.

Bebyggelsefritt skyddsavstånd har justerats i plankarta till som närmast 25 meter från Tyresövägens närmaste väggkant. Enligt länsstyrelsen Stockholms Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods (2016-04-11), ska det intill primära transportleder för farligt gods finnas ett bebyggelsefritt skyddsavstånd på minst 25 meter. Utöver skyddsavstånd har plankarta kompletterats med skyddsåtgärdsbestämmelser att utrymning av byggnader ska möjliggöras i byggnadssidor som vetter bort från Tyresövägen, samt att fasad mot Tyresövägen ska uppföras i lägst brandteknisk klass EI 30 med glas i EW 30. Plankarta har även kompletterats

med bestämmelse [m] att vall ska anordnas till en höjd om minst 25 centimeter över Tyresövägens vägbana som skydd mot farligt gods.

Dagvattenutredning har kompletterats med bl.a. en beräkning av dagvattenflödet vid ett 100-årsregn, mer information om befintlig trumma (dagvattenkulvert) samt en bild från Stockholm stads skyfallskartering som visar lågpunkter för att förtydliga ytterligare kring en eventuell påverkan på stabiliteten hos vägkroppen.

Luftfartsverket

Luftfartsverket har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Stockholms läns landsting (SLL) Trafikförvaltningen

SLL Trafikförvaltningen framför att de, i olika omgångar tillsammans med Stockholms stad, har diskuterat fastigheten Solvärmen 1 gällande möjlighet att uppföra biogasanläggning. Trafikförvaltningen har inga anspråk på fastigheten då detta inte längre är aktuellt.

Trafikförvaltningen informerar om att både Tyresövägen och Flatenvägen trafikeras av busstrafik, och längs Tyresövägen går stombusstrafik som är högt prioriterad och har stora resandevolymer. Trafikförvaltningen anser att det är av stor vikt att framkomligheten för stombusstrafik är god, såväl under byggtid som vid färdigställd byggnation.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
Kontoret tar till sig informationen.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Stadsdelsnämnden

I ett förslag till beslut från stadsdelsförvaltningen, som stadsdelsnämnden har beslutat enligt (2017-06-15), har stadsdelsförvaltningen inget att erinra mot att datahallen byggs, men ser det som angeläget att berörda aktörer vinnlägger sig om att det redan försvagade ekologiska sambandet mellan naturreservaten inte försämras ytterligare, utan förstärks.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Naturområdet i planområdets västra del föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet. Enligt utförd ekosystemtjänstutredning kan sambandet även förstärkas genom kompensationsåtgärder såsom trädplanteringar, infört som bestämmelser på plankarta; [n₂] och [n₃].

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN)

MHN framför att planens lokalisering är positiv med avseende att överskottsvärme kan överföras till fjärrvärmenätet. MHN är även positiv till att planen medger solfångare vilket kan bidra till att nå stadens mål om förnyelsebar energiproduktion.

MHN anser, med utgångspunkt från bakgrunden med biogasanläggningen, att det är särskilt viktigt i det aktuella planförslaget att beakta de ekologiska spridningssambanden.

MHN är positiv till planförslagets ansatser att bevara befintlig naturmark mellan den planerade datorhallen och värmeverket samt att ett antal större ekar inom det naturområdet friställs från sly som kompensation.

MHN önskar ett förtydligande kring hur planförslagets ytor med bestämmelser om att 10% av kvartersmarken ska vara planterad samt att trädplanteringar ska förekomma på båda sidor av byggnaden, kan bidra till att stärka ekologiska spridningssamband. MHN föreslår att det tydliggörs i handlingarna och i avtal med hänseende av t.ex. växtval, där framtaget PM om ekosystemtjänster anses kunna ligga som grund för tydliggörandet.

MHN föreslår att biokol blandas in och att träd planteras i den föreslagna skelettjorden för en bättre rening av dagvattnet. MHN anser dessutom att träden kan bidra till att stärka de ekologiska spridningssambanden.

MHN anser det inte vara motiverat att hävda att gröna tak inte ska anläggas p.g.a. ökade föroreningshalter eftersom näringsläckage beror helt på utformningen och underhållet av taket. Istället bör utredningen beskriva hur taket ska utformas för att minska läckage av näring. Till skillnad från ett konventionellt tak har gröna tak en kylande effekt vilket bidrar till en ökad solexponering, då verkningsgraden minskar när solcellerna blir allt för varma. Ett grönt tak kan även gynna biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband som är viktigt att beakta inom det aktuella området.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

De ekologiska spridningssambanden har beaktats i planarbetet; bl.a. naturområdet (bestämmelse [Natur] i plankarta) i planområdets västra del föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet.

Plankartans bestämmelse [n₄] har justerats; minst 1 500 m² ska utgöras av vegetationsbeklädd markyta. Bestämmelsen möjliggör bl.a. växtbädd. Växtbädd kan, som kompensationsåtgärd, förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänstutredning (Sweco, 2017-02-16). Detta har tydliggjorts i planbeskrivning. Plantering med träd kan även förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänstutredning (Sweco, 2017-02-16), något som är infört som bestämmelser på plankarta; [n₂] och [n₃], och har tydliggjorts i planbeskrivning. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.

Dagvattenutredning har bl.a. kompletterats i avsnitt om gröna tak. Kontoret har ändrat i planbeskrivning enligt justerad utredning.

Trafikkontoret

Trafikkontoret är positivt till förslaget läge för etablering av en datahall.

Stockholms stadsmuseum

Stadsmuseet gör bedömningen att utformningen fungerar väl på platsen, och anser att det inom planområdet eller i dess närhet inte finns värden ur kulturmiljösynpunkt som berörs negativt varför planen kan tillstyrkas.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet framför att säkerställandet av det omkring 50 meter breda naturområdet, som fungerar som spridningskorridor för bl.a. eklevande arter, är den viktigaste frågan för det nya planarbetet. Eftersom naturområdet ligger kvar enligt tidigare plan har Skönhetsrådet beslutat att inte erinra mot detaljplaneförslaget.

Övriga remissinstanser**Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA)**

SVOA ser av största vikt att de åtgärder, eller motsvarande åtgärder, som beskrivs i framtagna dagvattenutredning under rubrik 6 förverkligas i fortsatt projektering.

Behov av extraordinär avtappning av spillvatten ska anmälas till SVOA snarast.

Precis utanför planområdets gräns mot Flatenvägen löper en huvudvattenledning i Flatenvägens norra körbana. SVOA ser det av största vikt att denna bibehålls intakt och inte påverkas av exploateringen. I planförslaget redovisas plantering av trädallé längs en yta där ytterligare en huvudvattenledning sannolikt måste beredas plats för. SVOA anser därför att denna potentiella konfliktyta måste utredas närmare inom planarbetets projektering.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret informerar byggaktör om detta.

Ellevio AB

Ellevio AB framför att nuvarande elförsörjning är ett direkt uttag från stamnätet. Då Ellevio har koncession för elförsörjning behöver dialog föras med Ellevio angående kraftförsörjning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret informerar byggaktör om detta.

Övriga, ej sakägare

Föreningen Rädda Ältasjön

Vad gäller val av planförfarande; detaljplaneändringen har en mycket stor påverkan, och kan inte betraktas som "åtgärd av mindre betydelse". Vad gäller kravet "tydlig samråds-krets"; samråds-kretsen är betydligt större än de av Stockholms Stad 17 definierade instanserna och viktiga remissinstanser saknas på listan.

Markarbeten och sprängning:

Byggskedet med bl.a. mycket omfattande sprängningar finns inte beskrivet i samrådshandlingarna. Vi kan inte se hur man eliminerar risken för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet. En separat utredning av byggskedet/markarbeten bör göras av experter. Analysen måste redovisas så att berörda remissinstanser kan granska.

Artspridning:

Om verksamhetsutövaren skulle återställa naturen [2009/2010 utfördes olovliga mark- och sprängningsarbeten där ekar och övrig vegetation avverkades] så skulle ekosystemtjänsten "Artspridning" och andra ekosystemtjänster förbättras. Skulle planen ändå genomföras, bör Stockholm Stad kräva omfattande kompensationsåtgärder av verksamhetsutövare. Då i relation till värdet av ekosystemtjänsterna innan marken skövlades. En sådan kompensationsåtgärd skulle kunna vara en ekodukt över

Tyresöleden, vilket skulle stärka artspridning och möjliggöra en vandringsled mellan Nackareservatet och Flatens naturreservat.

Byggnadshöjd och fasad:

Förslaget till detaljplan innebär en mycket hög byggnadshöjd (ca 20 meter). Det känns orimligt högt. T.ex. har Facebooks datorhallar i Luleå bara 15 meter höga byggnader. Byggnadshöjden medför en kraftig försämring av landskapsbilden, då detaljplaneområdet omgärdas av naturreservat. Byggnaderna kommer även att vara synliga från Älta och Ältasjön. En lägre byggnadshöjd skulle medföra mindre synlighet. Vi vill även att detaljplanebestämmelserna utformas restriktiva vad det gäller belysning, skyltning mm med hänseende på områdets känslighet. Tex kan inte en lysande skylt med företagsnamnet ut mot Tyresöleden/Ältasjön tillåtas i plankartan.

Påverkan på Skarpnäcks Värmeverk:

Kopplingen mellan detaljplanen "Del av Solvärmen I" och det angränsande värmeverket som är förlagt på Solvärmen I är inte fullt utredd. Vi menar att det eventuellt krävs en detaljplaneändring även på den delen eftersom bl.a. en 50 m hög skorsten planeras att byggas för att tillgodose kravet på ytterligare uppvärmning av det från datorhallen avledda varmvattnet. Det bör observeras att då nuvarande värmeverk beviljades tillstånd på 80-talet var ännu inte marken runtomkring klassad som naturreservat. I dagens läge finns anledning att tro att värmeverket inte alls skulle tillåtits med hänsyn till naturreservaten, och därmed finns tvivel ifall de stora ändringar Fortum vill genomföra på värmeverket för att det ska kunna kopplas till datorhallen kommer tillåtas. Beviljas inte tillåtelse för förändringarna av värmeverket kan inga miljövinster alls göras av en datorhall vad gäller utnyttjande av överskottsvärme. Man bör avvakta resultatet i miljöprövningen för Skarpnäcks Värmeverk innan detaljplaneändring för datorhall behandlas. I det ärendet kan framkomma saker som har påverkan på lämpligheten och utformningen av denna detaljplan.

Miljöfarlig verksamhet:

Föreningen Rädda Ältasjön noterar att datorhallen kan vara att betrakta som miljöfarlig och därmed en tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöbalken. Vi uppmanar Stockholms Stad att utreda om verksamheten kan vara tillståndspliktig och kontrollera detta med Länsstyrelsen.

Slutligen vill Föreningen Rädda Ältasjön yrka på att inte Stockholms Stad tillåter några markåtgärder på fastigheten innan både ärendet om detaljplaneändring för "del av Solvärmen

I" (datorhallen) samt ärendet som miljötillstånd för utökad miljöfarlig verksamhet vid Skarpnäcks Värmeverk är slutprövat. Stockholms Stad bör ha dragit erfarenhet av det som inträffade under den första processen gällande biogasfabrik på "Solvärmen I" och den irreparabla skada förtida markarbeten innebar på den känsliga och värdefulla marken.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret valde att handlägga planärendet med ett begränsat förfarande då förslag till detaljplan berör en åtgärd av mindre betydelse; samma planområdesgräns och samma användningsbestämmelse som gällande detaljplan [E]; tekniska anläggningar, men med en annan precisering; datahall i stället för biogasanläggning. Vidare medger förslaget en mindre byggnad än gällande plan. Sammantaget betyder detta att ett plangenomförande medför mindre miljöpåverkan och en förbättrad gestaltning jämfört med gällande detaljplan. Kontoret bedömer att de som berörs av planförslaget har tagits med på sändlistan under samrådet. Kontorets bedömning av samrådsrets utgick delvis från tidigare samrådsrets i gällande detaljplan (antagen 2010-05-12). I den äldre sändlistan fanns bl.a. inte Nacka kommun med.

Byggaktören ansvarar för att eventuell risk för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet minimeras.

De ekologiska spridningssambanden har beaktats i planarbetet; bl.a. naturområdet (bestämmelse [Natur] i plankarta) i planområdets västra del föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet. Plankartans bestämmelse [n₄] har justerats; minst 1 500 m² ska utgöras av vegetationsbegrädd markyta. Bestämmelsen möjliggör bl.a. växtbädd. Växtbädd kan, som kompensationsåtgärd, förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänstutredning (Sweco, 2017-02-16). Detta har tydliggjorts i planbeskrivning. Plantering med träd kan även förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänstutredning (Sweco, 2017-02-16), något som är infört som bestämmelser på plankarta; [n₂] och [n₃], och har tydliggjorts i planbeskrivning. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.

Föreslagen datahall behöver rymma en viss volym för att kunna ta vara på överskottsvärmen. En våningshöjd om cirka åtta meter per våning krävs. Föreslagen byggnads högsta tillåtna totalhöjd blir 20,0 meter (från en marknivå på 32,0 meter över nollplanet). Byggnad blir lägre än omgivande skog och landskapsbilden är redan påverkad av värmeverkets skorsten som är högre än den

planerade anläggningen. Högsta totalhöjd i meter över nollplanet är även 4 meter lägre i planförslaget (+52 m) jämfört med vad gällande detaljplan (+56 m) anger. Kontoret sänker inte föreslagen byggnad. Bestämmelse om att fasadens perforerade plåt ska vara bakombelyst mot Tyresövägen kvarstår.

Planerna för modernisering av intilliggande Skarpnäcks värmeverk är oberoende av föreslagen datahall på östra delen av fastigheten, då detta ej kräver en detaljplaneändring utan hanteras inom ett separat bygglovsärende. Gällande planbestämmelser innehåller tillstånd till skorsten som är högre än dagens befintliga skorsten. Behovet av modernisering kommer av Fortum Värmes behov av att dels säkerställa tillgänglig produktionskapacitet för spets- och reserveffekt, dels byta ut fossila bränslen mot förnyelsebara dito. Anläggningen ryms inom befintlig detaljplan och tillstånd kommer att sökas enligt Miljöbalken. Värmeverket förbereds för att kunna ta emot överskottsvärme från föreslagen datahall och distribuera den ut på fjärrvärmenätet. Dock behöver "kvaliteten" på överskottsvärme höjas med hjälp av värmepumpar innan den kan levereras ut på nätet. Dessa värmepumpar kommer att installeras först den dag beslut fattas om att uppföra en datahall och är alltså inte en del i det nu aktuella moderniseringsprojektet.

Datahall-/serververksamhet som sådan är inte en tillståndspliktig verksamhet. Däremot kommer hjälpsystem i form av reservkraftaggregat och värmepumpar för värmeåtervinning kräva tillstånd eller anmälan, dels för hantering av eldningsolja (dieselbränsle) respektive köldmedia, dels tillstånd enligt Miljöbalken beroende på storlek på anläggning.

Ältasjöns fiskevårdsområdesförening

Skydd av Ältasjöns vatten:

Den planerade datahallen ligger inom Ältasjöns tillrinningsområde, några hundra meter sydväst om sjöns vatten. Sjön har redan i dag problem med övergödning och miljögifter. Föreningen vill därför poängtera vikten av att dagvattnet hanteras på ett seriöst sätt, för att säkerställa att ingen påverkan på Ältasjön kommer att ske. Viktigt är att det kommer till stånd anordningar som fångar upp de föroreningar som uppkommer, både i samband med byggskedet och vid daglig drift av anläggningen. Särskilt vill vi uppmärksamma om vikten av att de stora mängder sprängmedelsrester, borrhax mm som uppkommer vid den omfattande bergsprängningen fångas upp så att de inte når Ältasjön. Skyddet för Ältasjön gäller även föroreningar som uppkommer till följd av exceptionella händelser, exempelvis bränder eller explosioner.

Skydd av naturupplevelsena:

Detaljplaneområdet ligger omgivet av naturreservat av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Fisket i Ältasjön är av typen sportfiske, en aktivitet som är förenad med naturupplevelser och där naturreservaten i västra delen av Ältasjön erbjuder en attraktiv miljö. Föreningen finner det därför angeläget att anläggningen utformas för att minimera störningarna på naturmiljön och att de ekologiska kompensationsåtgärderna, vilka bör kompletteras med groddammar, kommer till stånd. Bullernivåerna får inte överskrida de normer som gäller för naturreservaten eller andra regler. Arkitektoniskt bör byggnader, tomtmark mm designas så att de inte stör omgivningen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

En dagvattenutredning togs fram inför samrådet. Den har kompletterats. Målet är att dagvattensituationen på fastigheten inte ska försämrats till följd av den planerade exploateringen. Behov och åtgärdsförslag på dagvattenhantering samt principlösning redovisas i dagvattenutredningen.

Byggaktören ansvarar för att eventuell risk för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet minimeras.

Ekologiska sambandet kan, enligt utförd ekosystemtjänstutredning (Sweco, 2017-02-16), förstärkas genom kompensationsåtgärder inom planområdet såsom växtbäddar och trädplantering. Bl.a. bestämmelse om plantering med träd är införd i plankarta. Naturområdet i planområdets västra del föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet.

Buller existerar redan i närområdet, från Tyresövägen. Föreslagen exploatering bör inte påverka befintlig bullernivå från Tyresövägen.

Ältens Fiskeklubb

Etableringsfasen:

Även om det inte explicit framgår i handlingarna tycks det även i detta nya förslag till detaljplan vara nödvändigt med en större bortsprängning av berg. Ältasjön är klassad som vattenförekomst och får inte tillföras ytterligare belastning av kväve och fosfor. Det bör utredas/redovisas vad etableringen med sprängning, trots som det sägs i handlingarna, medför i form av bl.a. kväve- och stoftutsläpp. Samt om det innebär miljöfarlig verksamhet och att en MKB därmed behöver göras.

Dagvatten:

I dagvattenutredningen föreslår att 'gröna tak' inte används då de ökar belastningen av kväve och fosfor. I stället föreslås en annan lösning som även den, enl. 5.2 tabell 4, innebär en ökad mängd

utsläppt fosfor på 41% och en ökad mängd kväve på 116%. Visserligen sägs att det befintliga diket före utsläpp till sjön reducerar ökningarna till 18% resp. 66%. Det bör utredas om de ökade utsläpp av kväve och fosfor som redovisas strider mot de föreliggande EU-reglerna för Ältasjön som vattenförekomst.

Buller/naturupplevelser:

Plåten ska enligt förslaget vid mörker vara bakgrundsbelyst för att ge ett lämpligt visuellt intryck för färdande på Tyresövägen. Vid val av fasadmateriäl på en så stor byggnad inklämd i Flatens naturreservat bör dock även andra aspekter behandlas. Det som kommer att synas från Tyresövägen kommer även att ses från naturreservatet som ligger i omedelbar anslutning till vägen. Tillkommande belysning i naturreservaten från fasaden är nog inte önskvärt vara sig för människor eller djur. Det bör utredas om en perforerad plåtfasad, som resonanslåda, kommer att förstärka buller från Tyresövägen. Vi utgår från att naturreservatets föreliggande bullerrestriktioner kommer att respekteras. Kanske är en absorberande vall/mur lämpligare som brandskydd ur bullersynpunkt.

Lager/logistik:

Planförslaget möjliggör en alternativ användning för lager och logistik. Detta utvecklas dock inte närmare men vi utgår från att det angivna maximala antalet fordonsrörelser på 30 st/dag gäller även för en sådan användning. Vid eventuellt fler fordonsrörelser bör det utredas om den förslagna dagvattenhanteringen är adekvat.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Byggaktören ansvarar för att eventuell risk för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet minimeras.

Datahall-/serververksamhet som sådan är inte en tillståndspliktig verksamhet. Däremot kommer hjälpsystem i form av reservkraftaggregat och värmepumpar för värmeåtervinning kräva tillstånd eller anmälan, dels för hantering av eldningsolja (dieselbränsle) respektive köldmedia, dels tillstånd enligt Miljöbalken beroende på storlek på anläggning.

Dagvattenutredning och planbeskrivning har justerats i avsnitt om gröna tak. Vad gäller dagvatten har ramdirektivet för vatten, Stockholm Stads dagvattenstrategi och skyddsföreskrifter från länsstyrelsen tagits i beaktande vid planarbetet. Målet är att dagvattensituationen på fastigheten inte ska försämrats till följd av den planerade exploateringen.

Bestämmelse om att fasadens perforerade plåt ska vara bakombelyst mot Tyresövägen kvarstår. Föreslagen fasad bör inte påverka befintlig bullernivå från Tyresövägen.

Planbeskrivningen är kompletterad med en uppskattning av trafikalstring för lager- och logistikverksamheter.

Nacka Miljövårdsråd

Den föreslagna datorhallen är en synnerligen stor och hög byggnad som kommer att synas på ett störande sätt. Är det rimligt på en sådan känslig plats? Platsen utgör en förbindelse mellan naturreservat och en spridningskorridor för djur och växter. Det redovisas ingen alternativ lokalisering, det finns många andra värmeverk vid vilken den skulle kunna placeras. Dagvattnet från platsen kommer att rinna mot Ältasjön natura 2000-klassade Söderbysjön-Dammtorpssjön. Vi befärar att sprängning och schaktning kan ge mycket utsläpp, bl. a. kväve från sprängmedel. Tomten blir i huvudsak hårdgjord. Ärendet borde behandlas tillsammans med Skarpnäcks värmeverk i form av en ny detaljplan för området och betraktas som miljöfarlig verksamhet. Det allvarliga är det som inte berörs, att man tänker bygga ut värmekraftverket och köra det ständigt all tid alla dagar. Vilka miljöproblem uppstår när man levererar pellets och tar hand om askan? Blir det problem med rök och sotnedfall? Vi anser inte att konsekvenserna av skorstenen och redovisning av hur rök och aska renas eller sprids var på långa vägar tillräckligt beskrivna i tillståndsansökan. Tvärtom upplevde vi att dessa saker "mörkas". Svårt att samråda om något som inte beskrivs. Nacka Miljövårdsråd önskar ta del av granskning och övriga skeenden relaterade till tillstånd och planer på fastigheterna.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Föreslagen datahall behöver rymma en viss volym för att kunna ta vara på överskottsvärmen. En våningshöjd om cirka åtta meter per våning krävs. Föreslagen byggnads högsta tillåtna totalhöjd blir 20,0 meter (från en marknivå på 32,0 meter över nollplanet). Byggnad blir lägre än omgivande skog och landskapsbilden är redan påverkad av värmeverkets skorsten som är högre än den planerade anläggningen. Högsta totalhöjd i meter över nollplanet är även 4 meter lägre i planförslaget (+52 m) jämfört med vad gällande detaljplan (+56 m) anger. Kontoret sänker inte föreslagen byggnad.

Områdets rekreationsvärde begränsas redan starkt av planområdets läge mellan två större vägar Tyresövägen och Flatenvägen.

Planförslaget är förenligt med gällande Promenadstaden - Översiktsplan för Stockholm (antagen 15 mars 2010) där planområdet är markerat som större område för stadens tekniska försörjning. Föreslagen datahall är även del av ett koncept som bygger på att ta tillvara överskottsvärme från datahallar och nyttiggöra energin i fjärrvärmenätet. En central förutsättning för att kunna uppnå detta är att datahallar placeras i närhet till fjärrvärmenät och i nära anslutning till befintliga värmeverk. För att etablera datahallar krävs även god tillgång till elförsörjning och exploaterbar mark. Tillgången till rörnätet och ett värmeverk skapar goda förutsättningar för en användning såsom en datahall på marken mellan Flatenvägen och Tyresövägen. Platsen bedöms lämplig för en datahall p.g.a. det trafikerade läget vid Tyresövägen vilket gör platsen olämplig för t.ex. bostäder. Utifrån dessa förutsättningar har placering för föreslagen datahall valts.

Målet är att dagvattensituationen på fastigheten inte ska försämrats till följd av den planerade exploateringen. Behov och åtgärdsförslag på dagvattenhantering samt principlösning redovisas i dagvattenutredningen. Byggaktören ansvarar för att eventuell risk för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet minimeras.

Planerna för modernisering av intilliggande Skarpnäcks värmeverk är oberoende av föreslagen datahall på östra delen av fastigheten, då detta ej kräver en detaljplaneändring utan hanteras inom ett separat bygglovsärende.

Boende i Bagarmossen

Boende anser att en miljöbedömning behöver göras och ifrågasätter kontorets bedömning att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras.

Direkta miljöfrågor:

Även om Tyresövägen och Flatenvägen idag utgör stora barriärer mellan reservaten för marklevande djurs spridning så kommer tillkomsten av den planerade datahallen(-arna) att drastiskt förändra det lokala landskapet och för all framtid med största sannolikhet erbjuda ett helt annat berggrundsunderlag än dagens. Området ingår idag i Tyrestakilen och dess spridningsegenskaper bör ej försämrats.

Sprängningar:

Sett ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv, vilket staden ska använda, medför tillkomsten av datahallarna med största sannolikhet stora sprängningsarbeten och en terrassering av markområdet ifråga. Det framgår inte heller i planbeskrivningen hur

stora ingrepp som behövs för rör-/ledningsdraging i mark till intilliggande värmeverk och för vidare distribution av fjärrvärme. Det är inte hållbara lösningar att spränga bort delar av landskapet för byggnader som kommer att stå i 50 - 100 år.

Stadsbyggnadskontoret behöver därför innan planen antas därför redovisa alternativa utformningar som inte leder till irreversibla ingrepp i berggrunden.

Spillvärme – servrar:

Det kan låta bra att ta till vara spillvärme från servrar som är energiineffektiva. Men att satsa på att bygga upp fjärrvärme på att locka till sig stora samlingar av energiineffektiva maskiner i stället för att öka kraven på energieffektiva sådana verkar kortsiktigt. Därtill kommer att serverna innehåller många sällsynta jordartsmetaller som ofta brutits under tveksamma förhållanden och lett till miljöproblem på andra håll. Hur beaktas detta i sammanhanget? Vilken livslängd tros serverhallarna få? Är ingreppen i marken lokalt försvarbara ur en bredare hållbarhetssynvinkel?

Ekosystemtjänster:

Den smala zon på 60 m mellan serverhallarna och värmeverket blir en mycket begränsad spridnings- och ekbiotop. Kommer det begränsade ekområdet att ges framtida utvecklingspotential? Är det tryggt för flera hundra år framåt i tiden, vilket i sammanhang är nödvändigt.

Hydrologiska förhållanden:

Det framgår inte hur mark- och grundvatten i området kommer att påverkas, i synnerhet inte i en framtid när serverhallarna tjänat ut.

Sammanfattning:

Enligt boende saknas en tydlig redovisning för de fysiska ingreppen i marken/ berggrunden och de långsiktiga effekterna av dessa på framtida förhållanden. Stockholms stad anser sig vara en ledande part i att bygga hållbara samhällen. Denna plan visar inte detta och behöver därför förtydligas i dessa avseenden och/eller så behövs lämpliga förändringar i lösningen på den föreslagna byggnationen vidtas så att ingreppen i marken minimeras innan planen kan godkännas.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL(2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras. De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Byggaktören ansvarar för att eventuell risk för bl.a. kväveläckage till Ältasjön under sprängningsskedet minimeras.

Datahall-/serververksamhet som sådan är inte en tillståndspliktig verksamhet. Däremot kommer hjälpsystem i form av reservkraftaggregat och värmepumpar för värmeåtervinning kräva tillstånd eller anmälan, dels för hantering av eldningsolja (dieselbränsle) respektive köldmedia, dels tillstånd enligt Miljöbalken beroende på storlek på anläggning.

Mellan datahall och värmeverk kan underjordiska ledningar behöva dras genom naturområdet i väster. Ett u-område säkerställer eventuella ledningars dragning. U-områdets placering har valts utifrån hänsyn till värdefulla ekar.

Överskottsvärmen från datahallen planeras kunna återvinnas till fjärrvärmenätet och värma ett stort antal lägenheter i södra Stockholm. Detta skulle bidra till stadens uppvärmning och långsiktiga mål om ett fossilbränslefritt Stockholm år 2040.

Servrars livslängd är cirka 5 år. Dessa byts ut med jämna mellanrum enligt ett visst schema. Själva byggnaden och alla faciliteter kan ha i princip obegränsad livslängd, så länge förvaltning sköts.

I västra delen av planområdet, mellan föreslagen datahall och befintligt värmeverk, säkerställs ett cirka 50 meter brett naturområde som spridningskorridor för ek och eklevande insekter med syftet att bevara och säkerställa det ekologiska sambandet. Plankartans bestämmelse [n₄] har justerats; minst 1 500 m² ska utgöras av vegetationsbeksidd markyta. Bestämmelsen möjliggör bl.a. växtbädd. Växtbädd kan, som kompensationsåtgärd, förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänsteutredning (Sweco, 2017-02-16). Detta har tydliggjorts i planbeskrivning. Plantering med träd kan även förstärka det ekologiska sambandet enligt utförd ekosystemtjänsteutredning (Sweco, 2017-02-16), något som är infört som bestämmelser på plankarta; [n₂] och [n₃], och har tydliggjorts i planbeskrivning. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.

En dagvattenutredning togs fram inför samrådet. Den har kompletterats. Målet är att dagvattensituationen på fastigheten inte ska försämrats till följd av den planerade exploateringen. Behov och

åtgärdsförslag på dagvattenhantering samt principlösning redovisas i dagvattenutredningen.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter kunnat identifieras mellan föreslagen exploatering och

- ekologiska spridningssamband
- dagvattenhantering
- riskavstånd.

I samrådshandlingarna har stadsbyggnadskontoret beskrivit att befintligt naturområde inom gällande plan säkerställs i planförslaget och föreslås bevaras som en spridningskorridor för att säkerställa det ekologiska sambandet. Synpunkter har inkommit att ett förtydligande kring hur föreslagna planbestämmelser ([n2], [n3] och [n4]) under rubriken markens anordnande och vegetation i plankartan kan bidra till att stärka ekologiska spridningssamband saknas. Ett förtydligande ska redogöras för i granskningshandlingarna. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.

Det har kommit in synpunkter om dagvattenhanteringen som bl.a. efterfrågar beräkning av dagvattenflödet med 100-årsregn, kapaciteten hos befintlig dagvattenkulvert under Tyresövägen, samt ett förtydligande kring gröna tak. Kontoret justerar framtagna dagvattenutredning och ser över hur dagvattensituationens behov kan redovisas tydligare. Planbeskrivning kompletteras utifrån justerad dagvattenutredning.

Länsstyrelsen och SSBF har framfört att skyddsåtgärderna är otillräckliga och felaktigt angivna i plankartan. Kontoret kompletterar risk-PM och justerar plankarta och planbeskrivning med skyddsåtgärder som bedöms tillräckligt lämpliga för det skyddsbehov som finns med ny markanvändning inom planområdet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet föreslår kontoret att förslaget ändras enligt följande punkter:

- Ett förtydligande gällande ekologiska spridningssamband ska redogöras för i granskningshandlingarna angående föreslagna planbestämmelser ([n2], [n3] och [n4]) under rubriken Markens anordnande och vegetation i plankartan. För att säkerställa att åtaganden enligt planförslaget

efterföljs ska dessa även regleras i överenskommelse om exploatering.

- Risk-PM justeras och plankartans planbestämmelser under rubriken ”Skydd mot störning” kompletteras för att överensstämma med föreslagna åtgärder i justerat risk-PM.
- Bebyggelsefritt skyddsavstånd utökas i plankarta till som närmast 25 meter från Tyresövägens närmaste väggkant.
- Framtagen dagvattenutredning justeras utifrån bl.a. beräkning av dagvattenflödet med 100-årsregn, kapaciteten hos befintlig dagvattenkulvert under Tyresövägen samt ett förtydligande kring gröna tak.
- Planbeskrivningen kompletteras med en uppskattning av trafikallstring för lager- och logistikverksamheter.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Madeleine Lundbäck
tf. planchef

Erik Thurell
stadsplanerare